

מד א טו"ע א"ח סי
רלא סעיף א:
מה ב טו"ע א"ח סי ד
סעיף טו:
בו ג טו"ע א"ח סי רלא:
בו ד מ"י פ"ד מהלכות
תפילין הלכה כה סמג
עשין כז טו"ע א"ח סי מ
סעיף ו:
בח ה ו מ"י פ"ו מהל'
סוכה הלכה ו סמג
עשין מז טו"ע א"ח סי
תולט סעיף ז:

רבינו הנגאל

ולא אוחזן בקציצה. פי'
היא הטבלא דברי ר' יעקב
וחכמים אומרים ישן אדם
שינת עראי והוא כדי
הילוך מאה אמה אבל
שינת קבע יותר מזה
[אסור]. אמר רב אסור
לאדם לישן ביום יותר
משנת הסוס והוא שתיק
נשמי. תניא ר' יוסי אומר
הילדים בזמן שנשותיהן
עמהם חולצין בין ביום
ובין בלילה ואח"כ ישנים.
ואקשי' ש"מ בעל קרי
אסור בתפילין ושניגן
מפני שרגילין בטומאה
(א) ת"ש בעל קרי אינו
אסור בתפילין. ת"ר שכח
ושימש מטתו בתפילין
אינו אוחזן לא ברצועה
ולא בקציצה עד שיטול
ידיו ויסירם מראשו מפני
שהידים עסקניות הן:
מעשה שהביאו לריב"ז
לטעום התבשיל כו'.
תניא לא שהלכה כן אלא
שרצו להחמיר על עצמן
אבל הלכה אוכל אדם
אכילת עראי חוץ לסוכה
והרצה להחמיר על עצמו
מחמיר. ואקשי' מדר'
(יצחק) [צדוק] (דרש)

חשק שלמה על ר"ח

(א) אינו מניח ואלו טפ"ה ונ"ל
וש"מ דבעל קרי וכו'.

כו:

הישן תחת המטה

פרק שני

סוכה

(א) יומא דף עט.
(ב) [עפרש"י שנת קנד:
ד"ה שמים צדי אלס],
(ג) שבת נו. (ד) ברכות
לה. (ה) [לעל כה.],
(ו) מדר. (ז) ברכות לה.
(ח) שם מה. (ט) פסחים
דף קז. (י) ועיי"ש עוד
בתור"ה עד שיאכל כוית
דגן.

גליון הש"ס

רש"י ד"ה כמיצה וכו'
דמפרש במקום אחר.
עיי' במצות נודע
ניהיה מהדורא מניינא
מא"ס סי כ:

תורה אור השלם

(א) עד מתי יצא תשקב
מתי תקום משנתך:
[מש"י ו. טז]

ליקוטי רש"י

נמ"ו במפה ואכ"ו
וכו'. שלשה קולין נגז צו
אחת שלל נטל ידיו אלל
נמפה כרך ידיו משום
אנינות הדעת ומוך לסוכה
אכלו ולא צריך אחריו וימא
[טז].

הגהות וצינונים

(א) צ"ל ורבעין (יעב"ץ
וכ"ה בדפ"ר): [צ] [לא
אדע מקומו דבקיודשין ע
ע"ב ברש"י ד"ה בי כובי
ובכתובות קיא ע"א אסור
לצאת כו' לא פירש עיי'
בגיטין ד ע"א] [גליון].
וכ"ה בנ"ב מ"ת אר"ח
סי כ. וכן העיר בזה
בער"ג וסיים ולכן נ"ל
דט"ס יש בדברי רש"י
כאן, ועי' שפת אמת
שכתב וכמדומה לי שיש
ט"ס ברש"י וצריך להיות
שיחא בפרסא דהיינו
חלק יששית של פרסה
עכ"ל, ובדק"ס כתב
שבכ"י ליתא כל הדיבור
ברש"י: [ג] צ"ל לפניהם
(דפ"ר):

לעזי רש"י

א"צ"ש. פירוש נשימות
(עיי' רש"י חגיגה דף יב
ע"ב ד"ה ורוחות ונשימות
ורש"י בראשית ו. כב).

נמ"ו

במפה. פירש בקונט' משום נקיות וצחנס פירש כן דרבי
לדוק כהן הוה כדמוכח פ' מי שמתו (ברכות דף יט:) וצסוף
פרק כל פסולי המוקדשין (בכורות דף לו.) והיה אוכל על טהרת
תרומה וידים שניות הן ופוסלות את
דבר דצפ"ק לשבת (דף יד.) דאפי'
פחות מכצילה מקבל טומאה כדמוכח
פרק שני דמס' טהרות (מ"א) דתנן
אין צו כצילה הוא טמא והכל טהור:
ולא בירך אחריו. סבר לה כרבי
יהודה דפרק שלשה שאכלו
(ברכות דף מט:) דדריש ואכלת ושצעת
וצרכת אכילה שיש זה שציעה דהיינו
כצילה ור"מ פליג ואמר דמצרכין
צכזית ונראה הלכה כוותיה מדאמר'
פרק כיצד מצרכין (שם דף לח: טז)
א"ר חייא בר אבא ר' יוחנן ראייתא את
ר' יוחנן שאכל זית מליח וצירך עליו
תחלה וסוף ועוד אמר' פרק שלשה
שאכלו (שם דף מט. טז) א"ר חייא
בר אבא א"ר יוחנן לעולם אינו מוציא
רצים ידי חובתן עד שיאכל כזית
דגן וכן אמר רב הונא בר יהודה
משמיה דרב ומתוך הירושלמי משמע
דצצריה לא צעינן כזית דאפילו
פרידה אחת של ענב או פרידה אחת
של רימון טעונה צרכה לפניה
ולאחריה והכי איתא צירושלי' צריש
כיצד מצרכין ר' יוחנן נסב זיתא
וצרך לפניו ולאחריו והוה ר' חייא
בר אבא מסתכל ציה ואמר ליה ר'
יוחנן צצאלה מה את מסתכל צי
לית לך כל שהוא ממין שצעה טעון
צרכה לפניו ולאחריו אית ליה ומה
צריכא ליה מפני שגרעינתו ממעטתו
ולית ליה לרבי יוחנן שגרעינתו
ממעטתו מה עצד ליה ר"י משום
צריה מילתיה דרבי יוחנן אמרה שכן
אפילו פרידה אחת של ענב או פרידה
אחת של רימון שהיא טעונה צרכה
לפניה ולאחריה וצה"ס שלנו יש כעין
מעשה זה פרק כיצד מצרכין (שם דף

לח:) דא"ר חייא בר אבא ראייתא את
יוחנן אחיה מליח כיון דשקליה לגרעינתיה צצר
ליה שיעורא אמר ליה מי סצרת כזית גדול צעינן צינוני צעינן וההיא זית דאתא לקמיה
דר' יוחנן זית גדול הוה דאע"ג דשקליה לגרעינתיה פש ליה שיעורא והשתא אי האי עוצדא דהש"ס שלנו היינו ההיא דירושל' א"כ חולק
על שלנו ולא סמכינן עליה מדלל שני ליה משום דצריה הוא אצל שמה שני מעשים היו וההיא דירושל' היה זית שלם ואכלו עם הגרעין
דהוי צריה אצל ההוא דהש"ס שלנו לא היה צו גרעין שכן סתם זית מליח צלא גרעין הוא ולא הוה צריה ולהכי הוצרך לתוך דגדול
היה וזית דירושלמי קטן מוזת צינוני היה והרונה להוציא עצמו מספיקא צריך שיאכל כזית אפילו צצצר שהוה צריה ודוקא לענין
צרכה שלאחריה אצל לפניו מצרך אפי' פחות מכזית צכל דצצר דלפניו לא צעינן שיעור דאסור ליהנות בעוה"ז צלא צרכה כדמשמע
מעוצדא דר' לדוק דקאמר ולא צירך אחריו כדפרי' משום דקצר לה כר' יהודה משמע הא לפניו צירך וכן פירש בקונט' ואמרין
צירושלמי צתחלת פרק כיצד מצרכין כל שאומר עליו שלש צרכות אומר לפניו המוציא לחם מן הארץ וכל שאין אומר עליו ג' צרכות
אין אומר עליו המוציא לחם מן הארץ הציצון הרי פחות מכזית דאין אומר עליו שלש צרכות מעתה לא יאמרו לפניו המוציא לחם
מן הארץ הא א"ר יעקב בר אבא לשרר מניינא נצרכא פי' לא אחת לחלק צין דצצר שיש צו כשיעור לדצצר שאין צו כשיעור אלל אחת לחלק
צין פת לשרר מאכל של חמשת המינים כגון מעשה קדירה שאין מצרכין אחריו ג' צרכות וכן כוצא דארעא" ופת הצאה צכיסנין כי לא קצע
סעודתיה עליוהי"ו ופת אורז ודוחן שאין מצרכין אחריהם שלש צרכות אין אומרם עליהם" המוציא לחם מן הארץ ואע"ג דצריש כיצד מצרכין
(שם דף לה. טז) נפקא לן צרכה צתחלת צק"ו מצסוף כשהוא שצע מצרך כשהוא רעב לא כ"ש מ"מ לא שייך למימר דיו וצמשהו מצרך
צתחלת אע"ג דלא מצרך צסוף דאוחו ק"ו אינו אלל גלוי מלמא צעלמא דצרכה לפניו לאו דאורייתא כדתנן פרק מי שמתו (שם דף כ:)
צעל קרי על המזון מצרך לאחריו ואינו מצרך לפניו וכן צפ' היה קורא (שם דף טז. טז) תניא הפועלים שהיו עושין מלאכה אלל צעל
הצית אוכלין פתן ואין מצרכין לפניה אלל מצרכין לאחריה שתי צרכות ולענין שתייה נראה שמצרכין אכזית יין על הגפן ועל פרי הגפן
אע"ג דלגצי יוה"כ לא הוי שיעור חסוד צפחות ממלא לוגמא כדאמר פי' צתרא דיומא (דף עג: טז) לא ילפינן מנייה צרכת היין לאחריו
חדע דלענין אכילה הוי שיעורא ציוס הכפורים כזכצנת ולענין צרכה מייצב לאחריו צכזית דהלכה כרבי מאיר כדפרישית ואית למ"ד
לענין קידוש דא"צ מלא לוגמא" הלכך לצרך אחריו נמי יכול להיות דלא צעי מלא לוגמא ומיהו קצת היה נראה לדקדק דמודי ר' מאיר צשתיה
דצעי כצילה דצפרק שלשה שאכלו (ברכות דף מט: טז) דריש ר"מ ואכלת זו אכילה ושצעת זו שתיה ואכילה צכזית ור' יהודה דריש ואכלת
ושצעת זו אכילה שיש זה שציעה ואי זו זו כצילה וכיון דנפקא לן לר"מ שתיה מושצעת א"כ צעי כצילה דלא הוי שציעה צפחות ושמה יש
לחלק צין שתיה לאכילה דלמא שציעה צשתיה הוי צפחות מכצילה וכל הני שיעורין דרצנן נינהו כדמוכח פרק מי שמתו (שם דף כ: טז)
דאמר' הכא צמאי עסקינן דאכל שיעורא דרצנן ולענין צרכה דלאחריו לא מצינו שום שיעורא אלל כזית לר"מ וכצילה לר' יהודה וקרא
אסמכתא צעלמא דמדאורייתא צעינן שציעה גמורה והא דאמר' פרק שלשה שאכלו (שם דף מט. טז) שמעון צן שטח לגרמיה הוא דעצד
משמע דאינו מוציא אחרים ידי חובתן עד שיאכל כזית הא צכזית דגן מוציא אע"פ שהמלך והמלכה מסתמא אכלו כדי שצען לא דמי
גדול דרצנן לקטן דרצנן דלא מפיק דאורייתא דהא גדול אפילו לא אכל כלל היה ראוי (להו) להוציא אחרים וכן פירש שם צקונטרס':
ואמרו

ולא יאחו בקציצה. הן תפילין עלמנן דפוס מושצן ורוענן" ודומה לו
צמס' גיטין צהניקין (דף נח.) ארבעים סאה קלוני תפילין: לישן
ביום. מפני ציטול תורה: דמר. רצה צר נחמני: ברב. לממנו
למד מלת שינתו שהיה ישן רצ ציוס כשיעור זה: דרב ברבי. ורצ
למדה מרציו הקדוש שגדל אללו:

ואינו אוחז בקציצה דברי רבי יעקב וחכמים
אומרים ישן אדם בתפילין שינת עראי אבל
לא שינת קבע וכמה שינת עראי כדי הילוך
מאה אמה אמר רב "אסור לאדם לישן
ביום יותר משינת הסוס וכמה שינת הסוס
שיתין נשמי אמר אביי שנתיה דמר כדרב
ודרב כדרבי ודרבי כדרוד "ודרוד כדסוסיא
ודסוסיא שיתין נשמי "אביי הוה גי"ם
כדמעיל מפומבדיתא לבי כובי קרי עליה
רב יוסף "עד מתי עצל תשכב מתי תקום
משנתך ת"ר הנכנס לישן ביום רצה חולץ
רצה מניח בלילה חולץ ואינו מניח דברי
רבי נתן רבי יוסי אומר הילדים לעולם
חולצין ואינן מניחין מפני שרגילין בטומאה
לימא קסבר רבי יוסי בעל קרי אסור להניח
תפילין אמר אביי בי"דים ונשותיהן עמהן
עסקינן שמא יבואו לידי הרגל דבר ת"ר
ישכח ושמש מטתו בתפילין אינו אוחז לא
ברצועה ולא בקציצה עד שיטול ידיו ויטלם
מפני שהידים עסקניות הן: מתני' "מעשה
והביאו לו לרבן יוחנן בן זכאי לטעום את
התבשיל ולר"ג שני כותבות ודלי של מים
ואמרו "העלום לסוכה וכשנתנו לו לר'
צדוק "אוכל פחות מכביצה נמלו במפה
ואכ"ו חוץ לסוכה ולא בירך אחריו:
גמ' מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי
קתני אם בא להחמיר על עצמו מחמיר
ולית ביה משום יוהרא ומעשה נמי והביאו
לו לרבן יוחנן בן זכאי לטעום את
התבשיל ולר"ג שני כותבות ודלי של מים
ואמרו

הכי
לח:) דא"ר חייא בר אבא ראייתא את ר' יוחנן שאלה זית מליח וצרך עליו תחילה וסוף א"ל ר' ירמיה לר' זירא היכי צריך ר'
יוחנן אחיה מליח כיון דשקליה לגרעינתיה צצר ליה שיעורא אמר ליה מי סצרת כזית גדול צעינן צינוני צעינן וההיא זית דאתא לקמיה
דר' יוחנן זית גדול הוה דאע"ג דשקליה לגרעינתיה פש ליה שיעורא והשתא אי האי עוצדא דהש"ס שלנו היינו ההיא דירושל' א"כ חולק
על שלנו ולא סמכינן עליה מדלל שני ליה משום דצריה הוא אצל שמה שני מעשים היו וההיא דירושל' היה זית שלם ואכלו עם הגרעין
דהוי צריה אצל ההוא דהש"ס שלנו לא היה צו גרעין שכן סתם זית מליח צלא גרעין הוא ולא הוה צריה ולהכי הוצרך לתוך דגדול
היה וזית דירושלמי קטן מוזת צינוני היה והרונה להוציא עצמו מספיקא צריך שיאכל כזית אפילו צצצר שהוה צריה ודוקא לענין
צרכה שלאחריה אצל לפניו מצרך אפי' פחות מכזית צכל דצצר דלפניו לא צעינן שיעור דאסור ליהנות בעוה"ז צלא צרכה כדמשמע
מעוצדא דר' לדוק דקאמר ולא צירך אחריו כדפרי' משום דקצר לה כר' יהודה משמע הא לפניו צירך וכן פירש בקונט' ואמרין
צירושלמי צתחלת פרק כיצד מצרכין כל שאומר עליו שלש צרכות אומר לפניו המוציא לחם מן הארץ וכל שאין אומר עליו ג' צרכות
אין אומר עליו המוציא לחם מן הארץ הציצון הרי פחות מכזית דאין אומר עליו שלש צרכות מעתה לא יאמרו לפניו המוציא לחם
מן הארץ הא א"ר יעקב בר אבא לשרר מניינא נצרכא פי' לא אחת לחלק צין דצצר שיש צו כשיעור לדצצר שאין צו כשיעור אלל אחת לחלק
צין פת לשרר מאכל של חמשת המינים כגון מעשה קדירה שאין מצרכין אחריו ג' צרכות וכן כוצא דארעא" ופת הצאה צכיסנין כי לא קצע
סעודתיה עליוהי"ו ופת אורז ודוחן שאין מצרכין אחריהם שלש צרכות אין אומרם עליהם" המוציא לחם מן הארץ ואע"ג דצריש כיצד מצרכין
(שם דף לה. טז) נפקא לן צרכה צתחלת צק"ו מצסוף כשהוא שצע מצרך כשהוא רעב לא כ"ש מ"מ לא שייך למימר דיו וצמשהו מצרך
צתחלת אע"ג דלא מצרך צסוף דאוחו ק"ו אינו אלל גלוי מלמא צעלמא דצרכה לפניו לאו דאורייתא כדתנן פרק מי שמתו (שם דף כ:)
צעל קרי על המזון מצרך לאחריו ואינו מצרך לפניו וכן צפ' היה קורא (שם דף טז. טז) תניא הפועלים שהיו עושין מלאכה אלל צעל
הצית אוכלין פתן ואין מצרכין לפניה אלל מצרכין לאחריה שתי צרכות ולענין שתייה נראה שמצרכין אכזית יין על הגפן ועל פרי הגפן
אע"ג דלגצי יוה"כ לא הוי שיעור חסוד צפחות ממלא לוגמא כדאמר פי' צתרא דיומא (דף עג: טז) לא ילפינן מנייה צרכת היין לאחריו
חדע דלענין אכילה הוי שיעורא ציוס הכפורים כזכצנת ולענין צרכה מייצב לאחריו צכזית דהלכה כרבי מאיר כדפרישית ואית למ"ד
לענין קידוש דא"צ מלא לוגמא" הלכך לצרך אחריו נמי יכול להיות דלא צעי מלא לוגמא ומיהו קצת היה נראה לדקדק דמודי ר' מאיר צשתיה
דצעי כצילה דצפרק שלשה שאכלו (ברכות דף מט: טז) דריש ר"מ ואכלת זו אכילה ושצעת זו שתיה ואכילה צכזית ור' יהודה דריש ואכלת
ושצעת זו אכילה שיש זה שציעה ואי זו זו כצילה וכיון דנפקא לן לר"מ שתיה מושצעת א"כ צעי כצילה דלא הוי שציעה צפחות ושמה יש
לחלק צין שתיה לאכילה דלמא שציעה צשתיה הוי צפחות מכצילה וכל הני שיעורין דרצנן נינהו כדמוכח פרק מי שמתו (שם דף כ: טז)
דאמר' הכא צמאי עסקינן דאכל שיעורא דרצנן ולענין צרכה דלאחריו לא מצינו שום שיעורא אלל כזית לר"מ וכצילה לר' יהודה וקרא
אסמכתא צעלמא דמדאורייתא צעינן שציעה גמורה והא דאמר' פרק שלשה שאכלו (שם דף מט. טז) שמעון צן שטח לגרמיה הוא דעצד
משמע דאינו מוציא אחרים ידי חובתן עד שיאכל כזית הא צכזית דגן מוציא אע"פ שהמלך והמלכה מסתמא אכלו כדי שצען לא דמי
גדול דרצנן לקטן דרצנן דלא מפיק דאורייתא דהא גדול אפילו לא אכל כלל היה ראוי (להו) להוציא אחרים וכן פירש שם צקונטרס':
ואמרו